

**ПРАВИЛНИК
О КОНТРОЛИ РАДИОАКТИВНОСТИ РОБА ПРИ УВОЗУ, ИЗВОЗУ И ТРАНЗИТУ**

**"Сл. гласник РС", бр. 44/2011, 86/2019 - др. правилник и 90/2019 - испр.
др. правилника**

ПРЕДМЕТ УРЕЂИВАЊА

Члан 1.

(Престао да важи)

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1. *животна намирница* јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена а намењена је за исхрану људи или се оправдано може очекивати да ће се користити за људску употребу, осим хране за животиње које не служе за производњу хране, живих животиња, ако нису припремљене за стављање у промет ради исхране људи, биљака пре жетве, бербе или убирања плодова, медицинских производа, козметичких производа, дувана и дуванских производа, наркотика или психотропних супстанци, остатака (резидуа) и контаминената. Животна намирница јесте и пиће, гума за жвакање, као и било која супстанца наменски додата храни током припреме, обраде или производње;
2. *сточна храна* јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану животиња које служе за производњу хране;
3. *идентификација радионуклида* јесте квалитативно и квантитативно одређивање садржаја радионуклида у испитиваном узорку.

КОНТРОЛА НЕДОЗВОЉЕНОГ И ИЛЕГАЛНОГ ПРОМЕТА НА ГРАНИЧНИМ ПРЕЛАЗИМА

Члан 3.

Контрола недозвољеног и илегалног промета радиоактивних и нуклеарних материјала преко границе Републике Србије врши се на граничним прелазима.

Непосредну контролу недозвољеног и илегалног промета радиоактивних и нуклеарних материјала врше припадници Управе царина (у даљем тексту: царински службеници) користећи преносне индикаторе зрачења и стационарне мониторе зрачења. Царински службеници имају задатак да при вршењу контроле роба и путника детектују свако прекорачење дозе изнад природног нивоа зрачења за дату локацију.

Члан 4.

Уколико царински службеник детектује прекорачење дозе од 20% изнад природног нивоа зрачења за дату локацију, о томе одмах обавештава инспекцију надлежну за заштиту од јонизујућих зрачења и Агенцију за заштиту од јонизујућих зрачења и

нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту: Агенција) који одлучују о даљем поступку.

Возило у којем је детектовано прекорачење дозе изнад природног нивоа зрачења за дату локацију смешта се на безбедно место са кога неће угрозити гранични прелаз и здравље људи.

Члан 5.

Агенција пружа стручну подршку царинским службеницима за контролу радиоактивности на граничним прелазима.

По налогу Агенције, правна лица овлашћена за обављање послова одређивања садржаја у робама при увозу, извозу и транзиту (у даљем тексту: овлашћена правна лица) спроводе стручну и техничку подршку на граничним прелазима.

МЕТОДЕ И НАЧИН КОНТРОЛЕ РОБА ПРИ УВОЗУ, ИЗВОЗУ И ТРАНЗИТУ

Чл. 6-16.

(Престао да важи)

ПРОЦЕДУРА КОРИШЋЕЊА МОНИТОРА И ПОСТУПАК ЗА ИНТЕРВЕНЦИЈУ У СЛУЧАЈУ НЕДОЗВОЉЕНОГ ПРОМЕТА РАДИОАКТИВНИХ И НУКЛЕАРНИХ МАТЕРИЈАЛА

Члан 17.

Царински службеници врше непосредну контролу недозвољеног и илегалног промета радиоактивних и нуклеарних материјала користећи преносне индикаторе зрачења и стационарне мониторе зрачења.

Стационарни монитори зрачења се на граничним прелазима постављају тако да се омогући контрола радиоактивности сваког возила и путника који прелазе државну границу. Приликом контроле радиоактивности стационарним мониторима зрачења, брзина кретања при проласку поред монитора не сме бити већа од брзине кретања наведене у спецификацији стационарног монитора. Уколико стационарни монитор детектује прекорачење дозе изнад природног нивоа зрачења за дату локацију, активира се светлосни или звучни аларм уређаја.

На граничним прелазима на којима нису постављени стационарни монитори зрачења, непосредну контролу недозвољеног и илегалног промета радиоактивних и нуклеарних материјала врше царински службеници користећи преносне индикаторе зрачења. Приликом редовне царинске контроле, царински службеници носе и преносне индикаторе зрачења који су укључени све време док траје царински преглед.

Уколико се приликом приближавања царинског службеника возилу огласи аларм преносног индикатора зрачења, сигнал је потребно верификовати. Верификација подразумева удаљавање и поновно приближавање возилу како би се потврдило присуство поља јонизујућих зрачења.

Возило у којем је детектовано прекорачење дозе изнад природног нивоа зрачења за дату локацију смешта се на безбедно место са кога неће угрозити гранични прелаз и здравље људи.

ОПРЕМА И ИНСТРУМЕНТИ ЗА НЕПОСРЕДНУ КОНТРОЛУ РАДИОАКТИВНОСТИ РОБЕ И РАДИОАКТИВНЕ КОНТАМИНАЦИЈЕ ПУТНИКА

Члан 18.

За контролу радиоактивности царински службеници користе преносне индикаторе зрачења и стационарне мониторе зрачења.

Џепни (преносни) индикатори зрачења треба да:

1. буду мале масе;
2. поседују звучни и светлосни аларм;
3. детектују повишење јачине амбијенталне дозе гама зрачења од $0,2\mu\text{Sv/h}$ у трајању од 1s за енергије ^{241}Am , ^{137}Cs и ^{60}Co ;
4. раде у опсегу од 100 nSv/h до $0,1\text{ Sv/h}$ са грешком мерења која је мања од $\pm 20\%$;
5. поседују аутономију рада већу од 500 сати.

Стационарни монитори који се постављају на граничним прелазима задовољавају следеће карактеристике:

1. праг детекције је такав да региструју свако повећање јачине дозе веће од 20% од природног нивоа зрачења;
2. детектују повећање радиоактивности код возила у покрету.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Члан 19.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Прил. 1 и 2

(Престали да важе)